

Naturskyddsföreningen Linköping

Kretstidning med information och aktiviteter

Januari-augusti 2006

I det här numret:

<i>Lokal utbildning av närnatur-</i>	2
<i>Senvårsresa till Skåne</i>	2
<i>Miljöforum fika – samtal</i>	2
<i>Manna - en annorlunda utställ- ning om mat</i>	3
<i>Handla miljövänligt</i>	3
<i>Utterprojektet..</i>	3
<i>Nytt om Tinnerö</i>	4
<i>Kommunens skogspolicy</i>	4
<i>Eklandskapets naturvården</i>	5
<i>Kommunens Naturvårdsarbete</i>	5
<i>Korsard</i>	6
<i>Naturfonden</i>	6
<i>Biogas</i>	6
<i>Aktiviteter 2006</i>	7
<i>Årsmöte 2006</i>	7

Ordföranden har ordet

Hej!
Under 2005 släppte Linköpings kommun ett förslag till fördjupad översiktsplan över området mellan Ullstämman och Sturefors. Detta innebär att man på sikt vill bygga ihop Linköping med Sturefors. Bebyggelse i området innebär ett ingrepp i eklandskapet och dess höga naturvärden. Det aktuella området är en viktig länk mellan eklandskapets värdekärnor, det blivande naturreser-

vatet Tinnerö eklandskap och Sturefors naturreservat. Man planerar även en ny sträckning av landsvägen till Sturefors genom fina ekhagar längre österut än dagens läge. Se mer på sidan 5.

Vi kommer under våren att satsa på en ny form av aktivitet under lite friare former. Vi har valt att kalla det för miljöforum fika. Se sidan 2.

Passa nu på att njuta av vinterns möjligheter i form av skridsko eller skidor. Alla årstider har sina möjligheter att bjuda på.

Björn Ström, ordförande.

Inläga: Naturcentrums medlemsföreningars aktivitetsprogram

Redaktion:

Ordförande:

Björn Ström
Åbylundsgatan 36
582 36 LINKÖPING

Programansvarig:

Björn Ström

Illustration framsida:

Frida Wall

Grafisk form:

Lokal utbildning av Närnaturguider igång

Under hösten startade kretsen i samarbete med Föreningen Linköpings ekopark och Studieförbundet i Östergötland en lokal utbildning av närnaturguider. Intresset var stort för utbildningen och nu går ett tjugotal deltagare utbildningen som fortsätter under våren med slut i juni.

Förhoppningsvis resulterar utbildningen i ett antal personer som kan ställa upp som naturguider i Linköping.

Projekt närnaturguider är ett samarbetsprojekt på riksplanet mellan Naturskyddsföreningen, Sveriges ornitologiska förening och Studieförbundet.

Eventuellt planerar vi att genomföra en ny kortare utbildning under hösten.

Björn Ström, kretsstyrelsen

Att vistas i naturen har dokumenterat positiva effekter på vår hälsa och välfärd. Naturen inom och kring våra tätorter är mest tillgänglig och därmed viktigast för att skapa och vidmakthålla naturkänsla hos många människor, inte minst grupper som annars inte tar sig ut i naturen.

(från www.sfr.se)

Senvårsresa till Skåne 24-28 maj

Vi åker till Skåne när vår går över i sommar och bor bland annat på Hörjelgården i kanten av Österlen, omgivna av ett 1700-tals-landskap.

Ett tema för årets resa blir återskapad natur. Deltagaravgift cirka 300 kr. Logikostnad: vandrarhemspis, runt 200 kr/natt för vuxna (billigare på Hörjelgården).

Vi samåker ned med egna bilar på kvällen den 24 maj.

Det blir ett planeringsmöte inför resan den 15 maj 19.00 på NaturCentrum.

Vi hoppas med denna resa kunna bjuda på godbitar både för de med natur som hobby och de som professionellt arbetar med natur.

Anmälan till Björn Ström 013-103451.

Resan sker i samarrangemang mellan Naturskyddsföreningen Linköping och Naturcentrum.

Björn Ström, kretsstyrelsen

Miljöforum fika - samtal

Vi har under våren valt att satsa på en ny form av aktivitet med lite friare former än ett traditionellt föredrag. Vi har valt att kalla det för miljöforum. Tanken är att det över en fika skall bli ett samtal kring ett tema.

Vi planerar 3 träffar på NaturCentrum med start 18:30.

Växer Linköping rätt? (ti 14/2)

Kommunens ledande politiker har visioner om att staden skall växa rejält. Sker detta rätt?

Linköpings Närnatur (må 27/2)

Våren är snart här! Vi presenterar några pärlor i Linköpings närnatur.

Varg i Vidingsjö? (to 6/4)

Vargen är efterlängtd av somliga, hatad av andra. Hur blir det med varg i våra trakter?

Inledning med färskta bilder och rapporter

Björn Ström, kretsstyrelsen

Manna - en annorlunda utställning om mat

Under september och oktober var utställningen Manna - en annorlunda utställning om mat, uppställd i tropikhuset i Trädgårdsföreningen.

Utställningen lockade många skolklasser, däremot var det tyvärr inte så många besökare som hittade dit på kvällar och helger. Utställningen var väl tillgänglig eftersom den var öppen samtidigt som växthuset.

Miljön i tropikhuset och växthuset bakom tropikhuset gjorde att utställningen fick en

attraktiv inramning.

I anslutning till utställningen, med en kiosk som bas, drev Marie Andersson med medhjälpare ett ekologiskt fik med Naturskyddsföreningen Linköping som huvudman. De lyckades med hjälp av hopplånade grejor, bland annat från kretsen, att på kort tid få till ett attraktivt sortiment med KRAV-märkta varor. De fick också en bra start med det fina vädret under september.

Det är meningen att det skall öppnas en

restaurang i tropikhuset till våren. Tropikhuset är byggt med hjälp av kommunala fondmedel.

*Björn Ström,
kretsstyrelsen*

Handla miljövänligt gruppen

Vill du hjälpa till med t ex. undersökningar om hur miljövänligt butikernas utbud är eller informera restauranger om jätteräkers negativa påverkan.

Det finns grupper, som jobbar med handla miljövänligt över hela landet, och tillsammans kan vi inom Naturskyddsföreningen uträtta en hel del.

Kontakta Marie Andersson 013-4730010 eller maran371@yahoo.se

Marie Andersson, HNV-gruppen

*Det är inte svårt att handla miljövänligt. Med kunskap och pålitliga miljömärken kan vi alla göra miljövänliga val.
(från www.snf.se)*

Utterprojektet...

...tog en trevlig start i september i och med att vi blev hela femton personer från barn till vuxna som tog chansen till en lärarik dag tillsammans med Mia Bister.

Mia är en mycket erfaren inventerare och har kartlagt flera landsändar på utterförekomst.

Efter en teoriförmiddag kring utter åkte vi ut till ett antal lokaler och inventerade utter. Vi hittade flera spår efter utter och fick många kunskaper med oss hem.

Fortsättningen innebär att försöka genomföra en inventering under i början på februari sydväst om Linköping. Förhoppningsvis så blir vi ett gäng som fortsätter arbetet. Gamla och nya intresserade hälsas välkomna!

På lite sikt hoppas vi kunna vara en grupp intresserade inventerare som någon ibland samlas för inventering efter utter i landskapets vattendrag.

Intresserad? Kontakta Pär Thorell 013-12 35 78 eller 070-680 99 99.

Nytt om Tinnerö eklandskap

Äntligen efter en långdragen process kring militärens f.d. övningsområde planerar Linköpings kommun invigning av natur och kulturreservatet Tinnerö eklandskap under året.

Invigningen blir preliminärt den 19 augusti. Det kommer att omfatta ett sammanhängande område med värdefull natur från Rosenkällasjön i söder till garnisonsområdet i norr.

Detta är vad vi i Naturskyddsföreningen Linköping tillsammans med andra föreningar kämpat för sedan beslutet om att militären skulle lämna övningsområdet kom 1997.

Syftet med reservatet är att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer och skydda och nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Reservatet skall även bevara och synliggöra fornlämningar och kulturmiljöer och tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Kommunens skogspolicy

I Linköpings kommun pågår projektet "Skog för alla", med syftet att uppmärksamma och öka tillgängligheten till den tätortsnära skogen.

Kommunen har i projektet producerat ett förslag till en policy för det kommunala skogsinnehavet. Policyn innebär i korthet att man delat in skogsinnehavet i följande tre zoner:

Zon 1

Rekreationsskogar som ligger nära bebyggelse eller friluftsanläggningar. Här är rekreation och tillgänglighet huvudmålet. Skogen behöver inte lämna ekonomisk avkastning. Hit hör tex. större delen av Rydskogen.

Zon 2

Skogar med stor hänsyn till rekreation

De värdefulla områdena består främst av det betade eklandskapet med gamla grova träd och en mosaikstruktur av träd och buskar. Reservatets skötsel kommer att inriktas på att bevara och utveckla ett beteslandskap med en mosaik av många olika stadier av slutenhet hos vegetationen. Under året har ett antal röjningar i skogsmark och beten genomförts som syftar till att skapa detta mosaiklandskap. Djurbesättningen som betar området har fått nya djurstallar i Halshöga. De gamla var så dåliga att man rev dem.

Man vill begränsa biltrafiken inom området utan att förbjuda den. Tanken är att man skall ställa sin bil vid infartsparkeringar och fortsätta till fots eller cykel. Dagens grusvägar i området är anpassade för militärens behov och är rakare och bredare än vad grusvägar brukar vara på landsbygden. Man vill begränsa hastigheten till 30 km/h för att trafikens störning av friluftslivet skall minska.

Under vintern kommer två handikappan-

passade fågeltorn att uppföras vid Rosenkällasjön i öster respektive i väster. Det kommer också att byggas en brygga anpassad för rörelsehindrade.

Rosenkällasjön är en grund sjö som fryser snabbt och den har blivit en lämplig premiärsjö för långfärdsskridskoåkare. Det har visat sig att den fryser lika snabbt som de tidigaste sjöarna i skogarna norr om Roxen.

Björn Ström, kretsstyrelsen

men även med ett mer produktionsinriktat sätt att sköta den.

Zon 3

Produktionsskog med generell hänsyn till naturvärden.

Kommunen äger det mesta av skogsmarken runt Linköpings tätort. Policyn omfattar inte skogsområden inne i bebyggelsen. Den förvaltas som parkmark.

Björn Ström, kretsstyrelsen

Bild från kommunens webbplats

Eklandskapets naturvärden

Eklandskapet i Linköpingstrakten är Sveriges och Västeuropas största sammanhängande område med flera större delområden som domineras av ekhagmarker t ex Sturefors slott, Bjärka-Säby, Brokind och Tinnerö eklandskap. Ekhagmarkerna domineras av grova ekar i olika ålder.

Eken är det trädslag i Sverige som har flest arter av lavar, svampar och insekter knutna till sig. Man har beräknat att närmare 1500 arter av insekter, vedsvampar och lavar har eken som sin främsta livsmiljö. Orsaken till att så många arter är knutna till eken är att den erbjuder en stor mångfald av olika livsutrymmen med stora skillnader beroende på ekens ålder, grovlek m.m.

Eken har ett långt liv och också ett mycket utdraget åldrande. En ek kan leva som helt frisk i mer än 200 år innan den angrips av en vedsvamp tex. svavelticka. Den rötskadade veden blir föda för vedinsekter som tillsammans med svampar med åren gör att eken blir ihålig. Inne i ihåliga ekar bildas vad man brukar kalla mulm. Det är en blandning av trämjöl, gamla fågelbon, döda insekter m.m.

Mulmen är bara ett exempel på en livsmiljö som har sina speciella insektsarter knutna till sig.. Mängden gamla och grova ekar har minskat i landskapet jämfört med förhållandena för tvåhundra år sedan. Ekarna var under 1700-talet förbehållna kronan och fick inte avverkas.

Man kan genom att jämföra inventeringar av ekar från 1700-talet med dagens situation få en uppskattning av att mängden gamla och grova ekar har gått ned till en bråkdel av vad det en gång var. De marker där det en gång stod ekar har blivit omförda till åkermark eller barrskogar. Eftersom gamla och grova ekar har blivit sällsynta kan man anta att även de arter som är knutna till dem kraftigt minskat i antal. Ett stort antal av dessa arter är därför rödlistade. Detta innebär att deras överlevnad på sikt inte är säkrad.

De flesta av dessa rödlistade insektsarter har svårt att sprida sig längre sträckor och de allra flesta väljer att föryngra sig där de är kläckta. En insektspopulation som blir för liten och tappar möjligheten att få påfyllning från kringliggande områden löper stor risk att dö ut på grund av slumpfaktorer.

Den artrikedom vi har idag inom många områden av eklandskapet är en rest från forna tider när det fanns betydligt fler lämpliga ekar än vad det gör idag. Man kan säga att vi har en "utdöendeskuld".

För att på sikt bevara dagens artrikedom måste landskapet förbättras till det bättre genom restaureringsåtgärder. Det är bland annat viktigt att vara rädd om spridningskorridorerna mellan eklandskapets värdekärnor.

Den planerade utbyggnaden av Linköping mellan Ullstämman och Sturefors kommer

att innebära ingrepp i områden med höga naturvärden kopplade till eklandskapet.

Området mellan Ullstämman och Sturefors är också en viktig för spridningsväg mellan värdekärnorna Sturefors naturreservat och Tinnerö eklandskap.

Björn Ström, kretsstyrelsen

Naturvårdsarbetet i Linköpings kommun 2006

Under 2006 kommer kommunen att ta fram en guide till fina naturområden i kommunen. Den skall bli färdig till våren 2007. Guiden skall delas ut till alla hushåll

i kommunen. För att få fram fina bilder från olika områden arrangerades en fototävling under sommaren 2005. Ett urval av de bilder som valts ut till guiden kommer

mer att ställas ut på huvudbiblioteket vecka 17-20.

Björn Ström, kretsstyrelsen

Korsord med naturanknytning

Vågrätt

- Plats där grundvatten naturligt tränger fram
- Säkerställer att mat odlats ekologiskt
- Kodord (rovfågel)**
- Dryckeskärl med annat ord
- Förnamn, tidigare känd kvinnlig naturprofil på TV

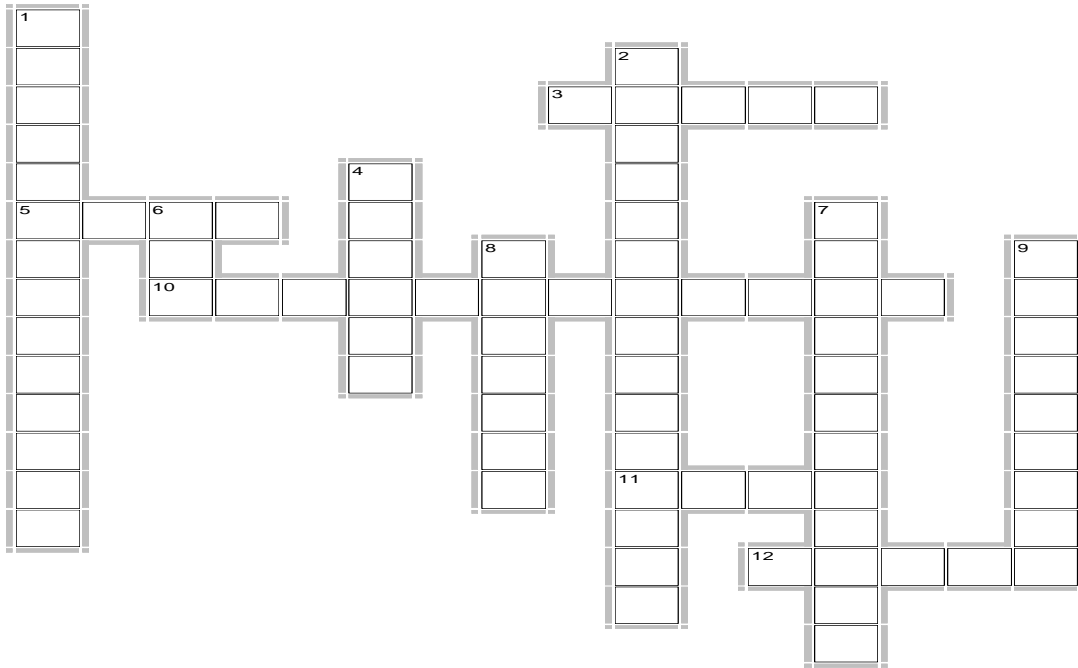
Lodrätt

- Nyanlagd sjö i vår närhet
- Fenomen som antas bidra till ett varmare klimat
- Lokalproducerat bränsle med speciell lukt
- Kan vara träd eller fisk
- Till dessa platser kan du lämna ditt

farliga avfall

- Planerat naturreservat, tidigare militärt övningsområde
- Sveriges vanligaste ugglor

Skicka in kodordet (vågrätt 10) till andreas.sahlman@snf.se eller vanlig post (se baksida). Vinst utlottas bland de rätta svaren. Vi vill ha ditt svar senast 1/2.

Created with EclipseCrossword — www.eclipsecrossword.com

Dags för utdelning ur naturvårdsfonden?

Kretsen har sedan 1989 en naturvårdsfond. Fondens avkastning skall användas till ett syfte enligt Naturskyddsföreningens stadgar. Utdelning kan dels gå till lokala

naturvårdsprojekt t ex. inventeringar, dels till någon som gjort en insats för miljö eller naturvård i Linköpings kommun. Om du vill föreslå någon eller ansöka om me-

del till något projekt hör du av dig till Björn Ström 013-103451

Björn Ström, kretsstyrelsen

Biogas

Under hösten började ett biogasdrivet tåg trafikera sträckan Linköping-Västervik. Detta är det första dieseltåg i världen som konverterats till biogas och detta har fått viss uppmärksamhet ute i världen. Kommunen har beslutat att handla upp en bilpool med biogasdrivna bilar och det är meningen att allmänheten skall kunna hyra bilarna under kvällar och helger. Avsikten

är att bilpoolen skall vara i full drift under försommaren 2006. Det rullar idag cirka 500 biogasdrivna fordon i Linköping förutom samtliga tätortsbussar.

Björn Ström, kretsstyrelsen

*Biogaståget
Amanda*

Sammanställning av vårens SNF-aktiviteter

Nedan återfinns en sammanställning av aktiviteter inom Naturskyddsföreningen under perioden januari till augusti 2006. För flertalet av aktiviteter återfinns mer information i NaturCentrums (NC) inlägga i detta program.

2006-02-09 NC 18:30

Levande eklandskap

Karl-Olov Bergman Linköpings Universitet berättar om hoten mot och möjligheterna för den biologiska mångfalden i eklandskapet söder om Linköping.

2006-02-14 NC 18:30

Miljöforum fika - samtal

Växer Linköping rätt?

Kommunens ledande politiker har visioner om att staden skall växa rejält. Sker detta på rätt sätt?

2006-02-27 NC 18:30

Miljöforum fika - samtal

Linköpings Närnatur

Våren är snart här! Vi presenterar några pärlor i Linköpings närnatur.

2006-03-13 NC

Årsmöte för kretsen samt bildvisning om

Fyra nationalparker i Norrbotten (se separat kallelse nedan)

2006-03-15 Fröberget 18:30

Ugglor i Tinnerö eklandskap

I Tinnerö eklandskap finns stora chanser att höra ugglor. Vi gör en vandring och upplever vårnatten.

Vi avslutar med en fika vid brasan.

Samling Fröbergets parkering

18.30. Arrangör: Naturskyddsföreningen Lin-

köping i samarbete med Föreningen Linköpings ekopark.

Anmälan till Ulla-Britt Forsgren 013-150091

2006-04-04 Gärstad 17:00

Besök på Gärstadverket

Vi får en guidning runt Gärstadverket och den nya förbränningsanläggningen. Samling 17.00 vid Gärstadverket.

2006-04-06 NC 18:30

Miljöforum: fika - samtal

Varg i Vidingsjö

Vargen är efterlängtd av somliga, hatad av andra. Hur blir det med varg i våra trakter? Inledning med färskta bilder och rapporter
Moderatorer: Göran Toss och Sven-Olof Löfgren

Arrangör: Naturskyddsföreningen Linköping och Rovdjursföreningen.

Information: G Toss 013-121311, S-O Löfgren 0122-31177

2004-04-22-23 Norrköping

Länsstämohelg med tillhörande aktiviteter. Arrangör: Naturskyddsföreningen Östergötland.

Information Andreas Sahlman 013-144827

2006-04-22 Ängen 10:00

Fagning av ängen

Välkommen att delta i fagningen (höstens löv räfsas ihop) av vår äng i Bjärka Säby (där vägen mot Bestorp korsar järnvägen). Räfsor finns att låna. Medtag fika för dagen.

Vecka 17-18 Stadsbiblioteket

Vattenutställning

103451.

Efter årsmötet (19.15) får vi lyssna till Jan Henriksson som berättar om Norrbottens natur under rubriken **Fyra nationalparker i Norrbotten**. Naturfotograf Jan Henriksson presenterar med bilder fyra nationalparker från fjällen till kusten.

Inträde övriga: 40 kr inklusive fika. Arrangör: Naturskyddsföreningen Linköping i

2006-04-30 Ängen 18.30-

Valborg i ängen

Välkommen att fira Valborg med Naturskyddsföreningen på ängen i Bjärka Säby (där vägen mot Bestorp korsar järnvägen). Tipspromenad för barn och vuxna samt brasa. Medtag fika samt sittunderlag.

2006-05-24-28

Senvärsresa till Skåne

Se artikel på sidan 2.

Där inget anges gäller följande:

Arrangör: Naturskyddsföreningen Linköping i samarbete med Studieförbundet. Information Björn Ström 013-103451

2006-08-06 Ängen 10:00

Slåtter av ängen (OBS! Söndag)

Gräset slås med lie, räfsas ihop och hängs upp på hässjor. SNF bjuder på smörgås och dryck. Lie och räfsor finns att låna. Alla är varmt välkomna.

Övrigt: Utterprojektet (se s. 3) samt Gärdsgårdsbygge (se baksida)

Kallelse till årsmöte 13 mars 18:30

Härmed kallas alla medlemmar till ordinarie årsmöte på NaturCentrum. Vi i styrelsen hoppas att du vill delta, varför deltagande i år ger **fri entré** till efterföljande föredrag (se info längre fram). På årsmötet skall verksamheten för 2005 gås igenom samt en ny styrelse väljas.

Den som vill ta upp något annat till styrelsemötet hör av sig till Björn Ström telefon

samarbete med Studieförbundet. Information: Björn Ström 013-103451

Björn Ström, kretsstyrelsen

Kretstidning med information och aktiviteter

Avsändare: SNF Linköping
c/o Björn Ström
Åbylundsgatan 36
582 36 LINKÖPING

Vi finns på nätet!
www.linkoping.snf.se

Gärdesgård kring ängen

Vi hoppas ta nya tag under april/maj under ett par veckoslut. Hör av dig om du är intresserad att hjälpa till och bygga gärdesgård. Erfaren eller nybörjare spelar ingen roll. Vi hjälps åt.

Kontakta Pär Thorell 013-12 35 78 eller 070-680 99 99.

Bli programutdelare.

Cirka hälften av upplagan av detta program delas ut av medlemmar som ställer upp som programutdelare i sitt område. En utdelare delar ut program för några postnummer. På detta sätt spar vi portokostnader och får pengar som kan användas till aktiviteter i kretsen.

Om du vill bli programutdelare kontakta Björn Ström 013-103451.

Medlemskap i Naturskyddsföreningen

Ordinarie medlemsavgift för år 2006 är 295 kr vid engångsbetalning eller 24 kr/mån via autogiro. Familjemedlemsavgift (hela familjen) för år 2006 är 365 kr vid engångsbetalning eller 30 kr/mån via autogiro. För studerande är medlemsavgiften 150 kr för det första året.

Medlemsavgiften sätts in på postgiro 90 19 09-2 (Naturskyddsföreningen - Riks). Du kan också bli medlem via hemsidan: <http://www.snf.se/snf/medlem-inb.cfm>

Svenska naturskyddsföreningen

Naturskyddsföreningen Linköping är en lokal krets av SNF, Svenska Naturskyddsföreningen. Lokala kretsar finns i nästan alla Sveriges kommuner. I Linköping är vi en av de största ideella föreningarna.

Detta gör vi i Linköping:

- ⇒ Tar del av och försöker påverka kommunala beslut som rör natur- och miljöfrågor
- ⇒ Ordnar utflykter och föredrag för att sprida kunskap och förståelse för naturen omkring oss
- ⇒ Praktiskt naturvårdsarbete, bl.a. genom skötsel av vår äng.

Styrelsen 2005/2006

Ordförande	Björn Ström 013-10 34 51	Åbylundsgatan 36 582 36 LINKÖPING
Vice ordf.	Pär Thorell 013-12 35 78	Pionjärsgatan 19 587 34 LINKÖPING
Sekreterare	Sara Larsson 013-14 97 65	Vådursgatan 3A 587 33 LINKÖPING
Kassör	Andreas Sahlman 013-14 48 27	Atlasgatan 3A 582 43 LINKÖPING
Ledamot	Göran Toss 013-12 13 11	Rådjursvägen 5 587 31 LINKÖPING
Valberedning	Muharrem Demirok Marie Andersson	013-14 48 27 013-473 00 10

Våra e-postadresser finner du på www.linkoping.snf.se

Hör gärna av dig till någon av oss i styrelsen!

Är du intresserad av att sitta med i styrelsen kontaktar du någon i valbered-